

גיליון הורים פרשת פי תשא

בפרשה מספר נושאים מרכזיים . מחצית השקל , הכיור , שמן המשחה , קטורת הסמים , מינוי עושי מלאכת המשכן , השבת , לוחות הברית , חטא העגל , תחינות משה בפני הקב"ה , לוחות שניים וירידת משה מההר

סיפור א' לשולחן שבת

"ונתנו איש כפר נפשו... מחצית השקל תרומה לה "

בעל הטורים מפרש כי בגימטריה שקל=נפש וזה שנאמר: "צדקה תציל ממות ."
הגמרא במסכת שבת מספרת:
בתו של ר' עקיבא, הייתה צריכה למות ביום חופתה ע"י נחש ור' עקיבא ידע על כך . וביום שנכנסה לחופה, לאחר סעודת החתונה , סידרה היא את שערה והוציאה מראשה סיכה ותקעה אותה בסדק צר שבקיר כדי שלא תאבד לה והלכה לישון .
למחרת בבוקר , ר' עקיבא שהיה מלא בחששות ממותה הצפוי של בתו , הגיע לראות מה עלה בגורלה. והנה , בתו חיה. נכנס ר' עקיבא לחדרה ובתו הוציאה את הסיכה מהקיר וראתה נחש מסוכן שרבוץ בתוך הקיר והסיכה הייתה נעוצה בראשו .
ביקש ר' עקיבא מבתו לדעת בזכות מה ניצלה היא ממות ?
וענתה לו כי בא עני בשעת החתונה ואף אחד לא שמע לקריאתו מהרעש שהיה באולם השמחות. כשהיא בלבד הבחינה בו, עזבה הכל, יצאה אליו עם מנת האוכל שהכינו עבורה והייתה מונחת לפניו...
הנהן בראשו רבי עקיבא: אכן, "צדקה תציל ממות."

סיפור ב' לשולחן שבת

מדוע אומר משה רבנו להקב"ה: "מחני נא מספרך אשר כתבת", במה זה יפתור את הבעיה? האם בני ישראל לא יחטאו עוד?!...
"אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת"
פסוק זה פירש המגיד מדובנא על ידי משל:
לשר גדול היה קרוב משפחה אשר היה גונב תמיד מאוצרות המלך.
בכל פעם שנתפס בגנבתו, השתדל בעבורו השר ולימד עליו זכות, עד שיצא הגנב ללא עונש. פעם אחת גנב האיש סכום גדול מאד מאוצר המלך.
לא ידע השר כיצד ללמד זכות על קרובו, שהרי הפעם סכום הגנבה כה גדול.
אדוני המלך - אמר השר - מבקש אני כי תעביר אותי ממשרתי הרמה. מדוע? התפלא המלך.
קרובי זה - אמר השר - סומך עלי כי בכל פעם אדבר טוב בעדו, משום כך אינו מפסיק לגנוב מאוצר המלך, אולם אם אעזוב אני את משרתי הרמה, לא יהיה מי שילמד עליו זכות, או אז יפסיק קרוב משפחתי זה ממעשיו הרעים.
כך הוא גם הנמשל:
משה רבנו אומר להקב"ה: "מחני נא מספרך אשר כתבת", וממילא לא יחטאו עוד בני ישראל, שכן לא יסמכו עוד על השתדלותי בעבורם.
(מעובד מאתר dvar-tora.com)

סיפור ג' לשולחן שבת

בין סממני הקטורת הייתה גם החלבנה שריחה היה רע אך ממנה למדו חז"ל שחייבים לחבר את פושעי ישראל יחד עם כל הציבור. כל יהודי הוא מבניו של הקב"ה ואין אנו מסוגלים לראות קדימה ואיננו יודעים מה יהיו תולדותיו בעתיד. לכל יהודי יש מקום בעולם וגם מי שנראה פגום, לעיתים הוא היחיד שיכול לעשות את העבודה המתאימה במקום מסויים.

לפני שנים רבות, בעיירה קטנה אי שם ברחבי הודו הרחוקה, חי שואב מים זקן. מידי יום הוא נשא על כתפיו השוחות את מוט העץ המגושם והכבד. משני צידיו, נתלו שני כדי חרס גדולים. הכד הימני, היה שלם ותקין, מעולם הוא לא דלף. לעומתו, הכד השני, היה סדוק לכל אורכו. תמיד, כשנשא האיש את הכדים מן הבאר עד לפתח בית האדון - נשפכה חצי מתכולת כד החרס הסדוק החוצה, והלכה לאיבוד. כך, במשך שנתיים תמימות, שואב המים עשה את תפקידו בנאמנות. בכל פעם הוא הגיע אל היעד עם כד וחצי מים. הכד השלם, היה גאה מאוד בעצמו. מנגד, הכד הסדוק היה עצוב ומדוכא. לא פעם עמיתו פגע בו, עת כשהזכיר את עליונותו כלפיו. ביום מן הימים, תשש כוח הסבל של הכד הסדוק. יותר הוא לא יכול היה לספוג את עלבונו, ולהבליג. מיד לאחר שאיבת המים, הוא פנה אל השואב ואמר לו בקול נוגה: "אני מוכרח להביע את התנצלותי בפניך". "למה, קרה משהו?" שאל אותו האיש בדאגה. "אני מתבייש על שאינני מסוגל להחזיק את כמות המים שאתה ממלא בתוכי, כמנהגך מידי יום. הסדק שבי, גורם לדליפה מיותרת. בעטיי, מאמציק הלא פשוטים לספק מים לבית אדונך גובלים בחסר, בגלל המום שקיים בי. לו הייתי שלם, כמו עמיתי, היית מביא לאדונך כמות גדולה יותר. ככה היית משתכר למחייתך, מעט יותר", כך שפך הכד הנחיתי את רגשותיו הטעונים. כאבו, נגע ללב מוכר המים הוא אמר לו ברכות ובחמלה: "כאשר נגיע בקרוב, לאחוזת האדון, התבונן בבקשה בפרחים המרהיבים שמקשטים את פתח הכניסה אליה". והנה, ברגע שדרכו רגלי האיש על שביל הכניסה לחווילה המפוארת - היה ניתן להבחין בערוגות פרחים יפים. עם זאת, המראה המלבב והמשובב לא הצליח לרומם את מצב רוחו של הכד המדוכדך. כשעלה שואב המים במדרגות בדרכו אל דלת הכניסה, שוב חזרה על עצמה המציאות הקודרת כמו מימים ימימה. הכד הסדוק נוכח כי מחצית מכמות המים שהייתה בו, הלכה לאבדון. אז, ברגעים לא פשוטים אלו, עודד אותו שואב המים במילים הבאות. "האם שמת לב", הוא שאל, "שכל הפרחים המקסימים האלו שראית, צומחים רק בקצהו האחד של השביל? זהו בעצם, הצד שלך. הרי אדם המתעסק כמוני במלאכה מורכבת כזאת של שאיבת מים יחזיק ברשותו כד בלתי תקין! אם ככה, מדוע החזקתי אותך? התשובה לכך היא פשוטה. תמיד ידעתי, כי הסדק קיים בך. לשם כך חיפשתי לנצל את העניין בשביל מטרה נעלה. באותו צד שתלתי זרעים של פרחי נוי, וככה ניצלתי את אותם מים שדלפו ממך בעבור השקיייתם. עם הזמן, הם יצאו מן הקרקע ולבלבו בחן, תודות לך. שנתיים ימים אני קוטף מהם כדי להניח אותם בתוך האגרול שניצב על שולחן האדון. באי הטרקלין עומדים נפעמים מול הפרחים הנאים, ומהללים אותם בכל פה. אלמלא היית סדוק, כמו שהינך עתה, לא היו פרחים אלו מקשטים את בית האדון, כמו גם, את פתח ביתו". כד החרס הקשיב לדבריו בשקיקה. האיש המשיך לשרטט את הקו המעשי, מוסר ההשכל, ברוב תבונה: "לכל אחד", אמר, "יש סדק שגורם לו תסכול ואכזבה. אף אחד, איננו מושלם. כל מה שנדרש מאיתנו זה לתעל את אותו חיסרון, לנצל את הפגם, ולעשות בו משהו מועיל. לעיתים רבות, מתוך החולשה, נגלה את החוזק."

מתכוננים לפרשה תשובות לשאלות:

מחצית השקל (ל, יא"טז)

1. הקב"ה מצווה למנות את עם ישראל אך לא לספור את האנשים אלא לתת איש כופר נפשו שהמנין שולט בו עין הרע. מה צריכים בני ישראל להביא? (ל, יג) מחצית השקל
 2. מחצית השקל היא תרומה מיוחדת שמראה לכל עם ישראל שהם שווים בפני ה' ולא משנה בין עשיר לבין עני. השלימו: "העשיר _____ והדל _____ השקל (ל, טז) לא ירבה, לא ימעט"
 3. כתוב בפס' "זה יתנו" מה הפירוש "זה" (רש"י ל, יג) הראה לו כמין מטבע (ד) של אש ומשקלה מחצית השקל, ואמר לו כזה יתנו
- המנין הראשון של עם ישראל נעשה לאחר יום הכיפורים הראשון במדבר ותרומת מחצית השקל נלקחה לעבודת המשכן וממנה נעשו האדנים. המנין השני נעשה בחודש אייר שבעה חודשים אחרי כן

הכיור (ל, יזכא)

1. הקב"ה מצווה את משה לבנות כלי נוסף לעבודת הכהנים. מהו הכלי ומה צריכים הכהנים לעשות לפני העבודה? (ל, יז) כיור נחושת, לרחיצת ידים ורגלים
2. מה ה"כ"ן של הכיור ("וכנו...") (רש"י ל, יז) כתרנומו בסיסיה, מושב מתוקן לכיור:
3. כתוב בפס' לגבי הכהנים שהם רוחצים "את ידיהם ואת רגליהם", איך היה מתבצע "קידוש" (רחיצה) ידיהם ורגליהם? (רש"י ל, יט) בבית אחת היה מקדש ידיו (ס) ורגליו, וכך שנינו בזבחים (יט): כיצד קדוש ידים ורגלים, מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית, וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית, ומקדשן:

4. מתי מצווים הכהנים לרחוץ ידים ורגלים? (ל,כ) בבואם אל אהל מועד או בעבודת הקרבנות הקורבנות

שמן המשחה (ל, כב-לג)

1. התורה מפרטת את הכנת שמן המשחה לכלי המשכן והכהנים. רשמו את הדברים שהרכיבו את שמן המשחה: (ל,כג-כד) מר דרוור, קנמן בשם, קנה בושם, קידה, שמן זית
2. מהי "מרקחת"? (רש"י ל,כה) וכל דבר המעורב בחבירו, עד שזה קופח מזה (ו) או ריח או טעם, קרוי מרקחת
3. כתוב בפס' "ואשר יתן ממנו על זר" מה הפירוש על "זר"? (רש"י ל,לג) שאינו צורך כהונה (ל) ומלכות

קטורת הסמים (ל, לד-לח)

1. על מזבח הזהב בתוך המזבח נשרפה הקטורת לריח ניחות. אלו חומרים היו בקטורת? השלימו: _____ () _____ (שרף הנוטף מעצי הקטף. קרוי "צרי") _____ (שורש בושם הקרוי גם ציפורן) _____, _____ (מור קציעה, שיבולת נרד, כרכום, הקושט, קילופה, קינמון) זכה (ל,לד) נטף, שחלת, חלבנה, סמים, לבונה
2. מהי ה"חלבנה" ומהו אנו לומדים מזה שהיא בתוך סממני הקטורת? (רש"י ל,לד) בשם שריחו רע, וקורין לו גלב"נא, ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת, ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף (מ)עמנו באגודת תעניותינו ותפלתנו את פושעי ישראל (נ) שיהיו נמנין עמנו:
3. את הקטורת היה צריך לשחוק(לטחון) היטב. ואסור היה לעשותה חוץ מעבודת בית המקדש. מה עונשו של מי שיעשה קטורת שלא לעבודת המקדש? (ל,לח) ונכרת מעמיו

מינוי עושי המלאכה (לא, איא)

1. מי מונה על ביצוע בניית המשכן וכל כליו? (לא,ב) בצלאל בן אורי למטה יהודה
2. ה' ממלא את בצלאל ב"חכמה בתבונה וברעת" כדי שיוכל לבנות את המשכן. מה הכוונה בחכמה מה הכוונה בתבונה ומה הכוונה ברעת? (רש"י לא,ג) בחכמה. מה שאדם שומע דברים מאחרים ולמד: ובתבונה. מבין דבר מלבו מתוך דברים שלמד: וברעת. רוח הקדש
3. כתוב בפס' "ובחרת אבן" מהו לשון חרשת? (רש"י לא,ה) לשון אומנות, כמו חרש חכם (ישעיה מ, כ).
4. מי עבר יחד עם בצלאל בן אורי? (לא,ו) אהליאב בן אחיסמך ואיתם עוד חכמי לב

השבת (לא, יביז)

לפני תחילת בניית המשכן, הקב"ה מצווה על שמירת השבת וקדושתה

1. למה נכתב דווקא פה אחרי הצווי על מלאכת המשכן "אך את שבתותי תשמרו"? (רש"י לא,יא) ואתה, אף על פי שהפקדתיך לצוותם על מלאכת (ה) המשכן, אל יקל בעיניך לרחות את השבת מפני אותה מלאכה:

לוחות הברית (לא, יח)

לאחר ארבעים יום וארבעים לילה הקב"ה נותן את לוחות הברית שהיו כתובים באצבע אלקים למשה רבינו.

חטא העגל (לב, איז)

1. מדוע הערב רב שעלו עם בני ישראל ממצרים פונים אל אהרון ומבקשים "קום עשה לנו אלהים"? (לב,א) לא יודעים מה קרה למשה ולא רוצים להיות ללא מנהיג
2. העם חושב שמשה "בשש". מה פירוש המילה "בשש"? (רש"י לב,א) כתרנומו לשון איחור, וכן בשש רכבו (שופטים ה, כה), ויחילו עד בוש (שם ג, כה).

כי כשעלה משה להר אמר להם, לסוף ארבעים יום אני בא בתוך ו' שעות, כסבורים הם שאותו יום שעלה מן המצוק הוא, והוא אמר להם שלימים, ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייתו אין לילו עמו, שהרי בז' בסיון עלה, נמצא יום ארבעים בשבעה עשר בתמוז, ביי"ז בא השטן וערבב את העולם, והראה דמות חשך ואפלה וערבוביא, לומר ודאי מת משה לכך בא ערבוביא לעולם, אמר להם מת משה שכבר באו (פ) שש שעות ולא בא וכו', כדאיחא במסכת שבת (פ.ט.), ואי אפשר לומר שלא טעו אלא ביום המעונן, בין קודם חצות בין לאחר חצות, שהרי לא ירד משה עד יום המחרת, שנאמר וישכימו ממחרת ויעלו עולות:

3. מה משמעות ההדגשה "כי זה משה האיש"? (רש"י לב,א) כי זה משה האיש. כמין דמות משה הראה להם השטן, שנושאים אותו באויר רקיע השמים:
4. מה מעוניינים הפונים לאהרון להדגיש כשאומרים: "אשר העלנו מארץ מצרים"? (רש"י לב,א) והיה מורה לנו (צ) דרך אשר נעלה בה, עתה צריכין אנו לאלהות אשר ילכו לפנינו:
5. אהרון רואה שהערב רב גוררים את עם ישראל לחטא ואף הורגים את חור בין מרים. מה אומר להם אהרון לעשות? (לב,ב) להביא אליו את נזמי הזהב מאוזני הנשים
6. ****כשהעם רוצה לעשות את העגל למה אהרון מבקש את נזמי הזהב (התכשיטים) שבאזני הנשים הבנים והבנות? (רש"י לב,ב) אמר אהרון בלבן, הנשים והילדים חסים בתכשיטיהן, שמא יתעבב הדבר, ובתוך כך יבא משה, והם לא המתינו ופרקו מעל עצמן;
7. מה לומדים מהמילים "אלה אלקיך"? (רש"י לב,ד) ולא נאמר אלה אלהינו, מכאן שערב רב שעלו ממצרים הם שנקהל על אהרון והם (ת) שעשאוהו, ואחר כך הטעו את ישראל אחריו:
8. הנשים מסרבות לתת את הנזמים אך הגברים השיגו זהב מעצמם. אהרון לוקח את כל הזהב ומתיך אותו. איך נוצרה צורת העגל? (רש"י לב,ד) כיון שהשליכו לאור בכור, באו מכשפי ערב רב שעלו עמהם ממצרים ועשאוהו בכשפים, ויש אומרים מיכה היה שם, שיצא מתוך דמוסי (ר) בנין שנתמעך בו במצרים (סנהדרין קא:), והיה בידו שם וטס, שכתב בו משה עלה שור עלה שור להעלות ארונו של יוסף מתוך נילוס, והשליכו לתוך הכור, (ש) ויצא העגל:
9. אהרון רואה שבעגל הזהב יש רוח חיים ("שור אוכל עשב") ומעשה השטן הצליח. אהרון מנסה לדחות את ה"חגיגות", בונה מזבח ואומר שיהיה חג מחר. מדוע? (רש"י לב,ה) לדחות: ויאמר חג לה' מחר. ולא היום, שמא יבא משה קודם שיעבדוהו, זהו פשוטו. ****
10. מה עושים הערב רב והנגרדים מעם ישראל? (לב,ה) משכימים מוקדם, מעלים עולות ושלמים ...

תחינות משה בפני הקב"ה (לבז - לג, כג)

1. הקב"ה מבקש ממשה לרדת מהר סיני " כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים" (אלו הערב רב) ומספר למשה על עגל הזהב. מה הקב"ה מציע למשה? (לב,ט) לכלות את עם ישראל חו"ח ולהקים עם חדש ממשה רבינו
2. למה ה' אומר למשה "הניחה לי" וכי משה הפציר בה' כבר בשלב זה? (רש"י לב,ז) עדיין לא שמענו שהתפלל משה עליהם והוא אומר הניחה לי, אלא כאן פתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו, שאם יתפלל עליהם לא יכלם (שמו"ר מב, י).
3. משה רבינו, סניגורם של ישראל, פונה אל הקב"ה בתפילת מיוחדת "ויחל משה". מהן הסיבות שמשה "משכנע" את הקב"ה לא לפגוע בעם ישראל? (לב,יב-יג) א) המצרים יאמרו שהקב"ה הוציא אותם ממצרים ולא הצליח להביאם לארץ ישראל ולכן הרגם בדרך. ב) השבועה לאבות הקב"ה נעתר לתפילת משה. משה יורד מן ההר עם לוחות הברית הכתובים משני עבריהם "מכתב אלוקים.... חרות על הלוחות". יהושע משרת משה מלווה את משה ויחד הם שומעים קולות. יהושע חושש שפרצה מלחמה במחנה וחושב ששומע קול מלחמה. מה עונה לו משה? השלימו: "... אין קול _____ (קול הגברים הקוראים לניצחון) ואין קול _____ (קולות שצועקים על הפסד במלחמה). (ואלא) קול _____ (קולות חירופין וגידופין) אנכי שומע" (לב,יח) ענות גבורה, ענות חלושה, ענות משה מתקרב למחנה ורואה את עגל הזהב ואת המחולות שעושים הערב רב ומעט מבני ישראל. מה עושה משה רבינו? (לב,יט-כ) משליך את הלוחות תחת ההר, שורף את העגל טוחן את העגל זורה על פני המים ומשקה את עם ישראל
6. אהרון מספר למשה איך קרה החטא הגדול ומשה קורא לנאמנים לקב"ה להרוג את כל האנשים שלקחו חלק בחטא העגל. מי התייצב למשימה וכמה אנשים הם הרגו? (לב,כח) שבת לוי, שלושת אלפים
7. משה חוזר להתחנן בפני ה' לא לפגוע בעם ישראל וקובע תנאי עם הקב"ה: השלימו: " ועתה אם תשא חטאתם (כלומר, אם תמחל להם - הכל בסדר) אשר כתבת" (לב,לב) ואם אין מחני נא מספרך אשר
8. בעקבות חטא העגל וכעסו של הקב"ה, משה לוקח את אוהלו אל מחוץ למחנה ישראל. ושם היה בית ועד למבקשי תורה. לכן נקרא שם האוהל _____ (לג,ז) אוהל מועד
9. כשמשה היה מדבר עם הקב"ה, היה יורד עמוד הענן על האוהל. מה היו עושים בני ישראל? (לג,י) קמו והשתחו
10. השלימו: " ומשרתו _____ האוהלי" (לג,יא) יהושע בן נון נער, לא ימיש מתוך האוהל
11. משה רבינו מבקש לראות את כבוד ה'. מה אומר הקב"ה למשה? השלימו: "לא תוכל לראות את פני _____ וחי" (לג,כ) כי לא יראני האדם וחי

לוחות שניים וירידת משה מן ההר (לד, א-לה)

1. הקב"ה מצווה את משה לפסל שני לוחות אבנים כראשונים ולעלות חזרה אל הר סיני . במעמד הנשגב משה רבינו קורא אל ה' שלוש עשרה מידות בהם הקב"ה מנהיג את עולמו (אל רחום וחנון.....) . מה הכוונה "ארץ אפים"(רש"י לד,ו) מאריך אפו, ואינו ממחר ליפרע, שמא (א) יעשה תשובה:
 2. ה' נושא עון ופשע, מה ההבדל בין עון לפשע?(רש"י לד,ז) עונות, אלו הזדונות. פשעים, אלו המרדים שאדם עושה להכעיס:
 3. הקב"ה כורת ברית מחדש לעשות נפלאות לעם ישראל ומצווה לא לכרות ברית עם יושבי ארץ ישראל . מדוע?(לד,טו-טז) ילכו אחרי אלוהים אחרים והתחתנו עם יושבי הארץ הגוים
 4. התורה מספרת על שלוש הרגלים: פסח , שבועות וסוכות . כיצד מכונה כל אחד מהחגים ? (לד,יח-כב) חג המצות , חג השבועות , חג האסיף
 5. למה נקרא החג חג "האסיף"?(רש"י לד,כב) בזמן שאתה אוסף תבואתך מן השדה לבית. אסיפה זו לשון הכנסה לבית, כמו ואספתו אל תוך ביתך (דברים כב, ב.):
 6. התורה מצווה על מצוות עליה לרגל לבית מקדש שלוש פעמים בשנה בשלושת הרגלים . מה מביח הקב"ה? (לד,כד) לא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות
 7. יש מצווה להביא את ראשית ביכורי אדמתנו לירושלים, מה צריך להביא (איזה פירות) כביכורים?(רש"י לד,כו) משבעת המינין האמורים (ג) בשבח ארצך, ארץ חטה ושעורה וגפן וגו' (דברים ה, ח.ג, ודבש, הוא דבש (ד) תמרים:
 8. לאחר חטא העגל שהתרחש ביז' בתמוז משה רבינו עולה שוב ברי"ח אלול ויורד ביום הכיפורים עם הלוחות השניים . כמה זמן היה משה רבינו בהר הפעם השניה?(לד,כח) ארבעים יום וארבעים לילה
 9. מה קורה לפניו של משה רבינו ברדתו מהר סיני עם לוחות הברית?(לד,כט) קרן עור פניו
 10. מה הכוונה ש"קרן" עור פניו של משה ומהיכן זכה לזה?(רש"י לד,כט) לשון קרנים, שהאור מבהיק ובולט כמין קרן. ומהיכן זכה משה לקרני ההוד, (י)רבותינו אמרו מן המערה, שנתן הקב"ה ידו על פניו, שנאמר ושכותי כפי (שמות לג, כב.):
- כיצד משה רבינו לימד את התורה לכל בני ישראל? מובא בגמרא (מסכת עירובין נד עמוד ב) ת"ר כיצד סדר משנה משה למד מפי הגבורה נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו נסתלק אהרן וישב לשמאל משה נכנסו בניו ושנה להן משה פירקו נסתלקו בניו אלעזר ישב לימין משה ואיתמר לשמאל אהרן רבי יהודה אומר לעולם אהרן לימין משה חוזר נכנסו זקנים ושנה להן משה פירקו נסתלקו זקנים נכנסו כל העם ושנה להן משה פירקו נמצאו ביד אהרן ארבעה ביד בניו שלשה וביד הזקנים שנים וביד כל העם אחד נסתלק משה ושנה להן אהרן פירקו נסתלק אהרן שנו להן בניו פירקו נסתלקו בניו שנו להן זקנים פירקו נמצא ביד הכל ארבעה
11. עם ישראל מפחד להתקרב אל משה רבינו בגלל קירון הפנים . מה משה רבינו שם על פניו?(לד,לג) מסוה